



The man of soil

Huib Sneep zweert bij gewone aarde, ook voor gevelgroen

Op de steeds verder groeiende markt van gevelbegroening komen geregeld nieuwe systemen om het groen aan de buiten- en binnengevels te laten floreren. Niet alleen de systemen, ook de door leveranciers geadviseerde en toegepaste voedingsbodems zijn legio en divers. Steenwol, verschillende soorten granulaat en gevelsubstraten in de meest verschillende samenstellingen, het is er allemaal. Huib Sneep, de man achter Green Wave Systems, houdt het echter basic en zweert bij gewone aarde. Een gesprek met de man van grond.

Auteur: Ruud Jacobs

Huib Sneep (52) is een geboren bomenman. "Ik heb een opleiding tuin- en landschapsarchitectuur gedaan. En ik vind het prachtig om met bomen bezig te zijn. Dat is al van voor mijn opleiding. Ik ben eigenlijk van jongs af aan al bezig met snoeien en groeiplaatsverbeteringen van bomen. Met name het esthetische aspect van bomen vind ik geweldig. Dat geeft een duidelijke toevoeging aan de beleving van mensen die in de buurt van de bomen leven."

Sneep is in 1984 op de HAS afgestudeerd met Jitze Kopinga als mentor op het onderwerp bodemkundige aspecten van straatbomen. En dit onderwerp heeft Sneep eigenlijk nooit meer losgelaten, zo blijkt tijdens dit interview. De steekwoorden 'grond' en 'aarde' lopen als een rode draad door het hele gesprek.

Overstap

Maar waarom die overstap van bomen naar gevelgroen? Sneep: "Dat komt puur en alleen door een moment bij een opdrachtgever, toen die zei: 'Bomen zijn wel mooi, maar eigenlijk zouden die bomen niet meer moeten groeien.' Dat vond ik zo'n opmerkelijke uitspraak. Het komt eigenlijk op hetzelfde neer als je zou zeggen dat kinderen op de kleuterschool niet meer verder mogen groeien en leren." Voor Sneep was dit

het moment om verder dan zijn vertrouwde bomenwereld te kijken. "Bomen veroorzaken door de derde dimensie (breedte en hoogte van de bomen, red.) die ze hebben inderdaad veel overlast. Ze hangen tegen huizen of boven de weg en dat geeft overlast. Zeker in de stad."

Gevelgroen

Om in de stad, ondanks de beperkte ruimte die er in dichtbebouwde steden voorhanden is, toch voldoende groen te hebben, heeft Sneep zijn focus verlegd. Volgens hem is er een gouden toekomst voor gevelgroen weggelegd. "Door de overlast die bomen met name in de stad veroorzaken, dacht ik: 'Eigenlijk zou je de gevels in de steden moeten laten begroenen. Voor gevelgroen is in de stad altijd wel plaats en het geeft bovendien minder overlast.'"

Voedingsbodem

Maar waar veel andere groene-gevelproducenten kiezen voor 'nieuwe' uitvindingen om planten aan de wanden te laten groeien, kiest Sneep voor het oude vertrouwde: voldoende echte grond. "Al vanaf 1984 ben ik bezig met bomen in bakken. In het verleden is er ook al veel ervaring opgedaan met bomen en planten in bakken, zoals de oranjerieplanten die in 1780 al in bakken

werden geplant. De toepassing van planten aan groene gevels is eigenlijk niet anders. Ik ben ervan overtuigd dat dit werkt en kan het ook uitleggen. Dat komt mede door mijn achtergrond met bomen."

Waarom echte grond?

Planten en bomen in bakken, en dan ook nog in gewone echte grond, dat klinkt volgens Sneep wellicht niet direct voor de hand liggend, maar is wel een oud beproefd recept. "Kijk maar naar de bonsaikwekers. Die gebruiken nog minder grond. En met de bomen in de stad is het eigenlijk al niet anders gesteld. Die staan ondergronds vaak ook in een soort van pot met aarde en daar rondomheen wegenpuin of bouwzand. En dat is niet echt een ideale groeiplek."

De meeste groeisystemen voor gevelgroen zijn volgens Sneep grofweg in tweeën te verdelen. "Je hebt de zogeheten watergedragen systemen, met bijvoorbeeld steenwol, ureumschuim, puimsteen of viltdoek, en de teelsubstraten die aan de tuinbouw gerelateerd zijn, zoals potgrond en daktuinsubstraten." Voor beide geldt, aldus Sneep, dat ze niet voor de lange termijn zijn bedoeld en dat deze systemen dan ook niet langer mee zullen gaan dan hooguit

een paar seizoenen. Met als uiteindelijk resultaat dat het groeimedium verdicht of dichtslibt. "Het uitgangspunt bij deze systemen is steeds dat je alleen met hulp van kunstmest kunt kweken. Door de toepassing van chemische voeding en de meegeleverde ballastzouten zul je vaak moeten overdrainen, om zo verzilting van het substraat tegen te gaan." Sneep wijst in dezen naar het groene-gevelproject van de nieuwe parkeergarage Westblaak in Rotterdam, waar na een jaar al de neerslag van zouten op de onderste planten en de straat zichtbaar is. Door toepassing van kunstmest ontstaat er volgens Sneep ook totaal geen bodemleven en wordt het geheel van plant en wortelmedium nooit en te nimmer zelfvoorzienend. Iets dat door toepassing van echte grond wel het geval is. "Al deze groeisystemen zijn gebaseerd op hoogwaardige teeltkennis vanuit de glastuinbouw voor teelten van maximaal vier jaar. Wij hebben aan de gevel

"Bomen veroorzaken door de derde dimensie die ze hebben inderdaad veel overlast. Zeker in de stad"

in de buitenlucht met veel langere 'teelten' te maken en bovendien met de elementen regen, wind, zon en zeker ook vorst in de winter. De hoogwaardige kennis van binnensystemen is buiten niet zomaar toepasbaar." Sneep wijst op twee praktijkvoorbeelden. "Pomp je in de winter geen water meer in het viltdoek, dan worden bij strenge vorst de wortels gevriesdroogd, zoals is gebeurd bij het Musée du quai Branly in Parijs, en in Berlijn, in een groene wand van Galeries Lafayette (beide projecten van Patrick Blanc). Het volgende jaar liet men het systeem bij lichte vorst met verwarmd water aanstaan, met als gevolg gevaarlijke ijspegels die het doek door hun gewicht deden scheuren, waarna ze op het trottoir vielen."

Sneep is rotsvast overtuigd van groeisucces in het door hemzelf ontworpen groene-gevelsysteem Green Wave. "In ons groene-gevelsysteem geven we niet meer water dan de grond kan opnemen en twee keer per zomer wat organische mest. Voor de rest moeten de planten het helemaal zelf doen." Op de vraag of deze grond in de toch beperkte bakken uiteindelijk niet wordt uitgemergeld, antwoordt Sneep: "In mijn eigen



Green Wave Systems in verschillende opbouwfasen.

tuin heb ik ook nog nooit bemesting toegepast. Wel heb ik ten tijde van de aanleg een heleboel organische stof opgebracht. En de teelaarde voor de gevelplanten bestaat gedeeltelijk uit compostachtig humusmateriaal. Als de planten eenmaal aan de gevel in de bakken hangen, worden de opnamewortels, die niet langer dan een maand leven, gecomposteerd door het actieve bodemleven. Zo bouwt het systeem continu nieuwe koolstofverbindingen op en worden mineralen gebonden (er spoelt dus niets uit). Behalve voldoende water geven doen we verder niks.”

Projecten

Het eerste project dat Sneep op het vlak van gevelbegroening heeft uitgevoerd, was de begroening van een parkeergarage in Monaco in 2006. “Die vraag kwam vanuit het vorstendom nadat ze het Mobilanepaviljoen op de Gartenschau hadden gezien, en eerder ook het Nederlandse paviljoen op de Wereldtentoonstelling in Hannover. In dit laatste paviljoen hadden we een compleet bos van 1.000 m2 binnen het gebouw verwerkt.” De planten van de groene gevel in Monaco staan in bakken en, zoals je van Sneep kunt verwachten: de klimplanten staan met hun ‘poten’ in echte grond. “Wel in ruim voldoende grond”, benadrukt hij. En het mooie, aldus Sneep, is dat het er allemaal nog prachtig bij staat, inboet was in de afgelopen vijf jaar niet nodig. “Geregeld krijg ik nog foto’s van bekenden die daar in de buurt zijn geweest en de groene wand hebben gefotografeerd.”

Duurzaam

Door het gebruik van puur en alleen grond in plaats van grote hoeveelheden water waarin kunstmest is opgelost, is zijn oplossing ook nog een stuk duurzamer, zo laat Sneep weten. “Het almaar rondpompen van water kost veel energie. Bovendien neemt de zoutlast van het water in de retourbak alleen maar toe. Ook verdwijnt veel water door lekkage.”

Concurrenten

Op de vraag wie van alle groene-gevelproducenten uiteindelijk het beste systeem heeft, antwoordt Sneep uiterst diplomatiek en zonder zijn ‘concurrenten’ af te vallen: “Dat mag de markt uiteindelijk zeggen.”



Een fleurige groene wand van Huib Sneep.

Green Wave Systems

Het Green Wave-systeem voor toepassing aan de gevel, met gebruik van grond als voedingsbodem, is volgens Sneep uniek in de wereld. “Wij gaan met ons systeem niet voor productie, maar voor langdurig gezonde weelderige wanden, die attractief zijn door hun seizoensvariatie en uitbundige bloei.” De afzonderlijke modules waarmee het systeem wordt opgebouwd bevatten elk 40 liter grond en dat is, afhankelijk van de soort, voldoende voor vier of acht planten. “Met een lichte organische onderhoudsbemesting, en dus niet met druppelen met kunstmest, is dit voldoende voor jaren”, aldus Sneep. Een ander wezenlijk punt waarop Green Wave Systems van de andere systemen verschilt, is de horizontale plantwijze. “Een plant groeit nu eenmaal altijd naar boven en dat kan het beste als de plantplaats horizontaal is; ook erosie van substraat is daardoor onmogelijk.” Verder is de watervoorziening van zijn systeem zo gemaakt dat er nooit water van de bovenste bakken in de onderste lekt. “Het verspillen van water vind ik een heel slechte zaak voor een product dat met duurzaamheid wordt geassocieerd.” Bij een recente test op de TU Delft is gebleken dat de

GreenWave 4.0 modules bouwtechnisch als een ventilerend buitenspouwblad mogen worden beschouwd en jaarrond sterk temperatuurregulerend werken.

Over de kosten van zijn systeem doet Sneep niet geheimzinnig. “Die liggen in dezelfde orde van grootte als de andere systemen en dat is zo’n 400 tot 550 euro per m2. Het grote voordeel van mijn systeem is dat het niet op een speciaal verzwaarde wand hoeft. Een gewone metselgevel is voldoende.” Het systeem wordt in Nederland geproduceerd en is gemaakt van mono-kunststof. “De research ervan heeft zes maanden geduurd en in die tijd zijn zo’n 30 verschillende materialen bekeken en getest op de gestelde eisen zoals levensduur, zuinigheid met grondstoffen en mogelijkheid voor hergebruik. Uiteindelijk bleek deze kunststof de beste keus.”

Sneep werkt momenteel met een sortiment van zo’n 60 soorten voor in zijn gevelsysteem. “Hierbij zijn tuinplanten, heesters, kruiden en zelfs ook bollen. Uit dit sortiment wordt geselecteerd voor toepassing op de gevels op het noorden, zuiden, oosten en het westen.”

Meer info: www.greenwavesystems.nl